Tågföretagen

Datum
2026-06-16

Era diarienr: Fi2026/00227

Mottagare
fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.ofa.dis.remisser@regeringskansliet.se

Remissvar Förslag om statligt stöd ska stärka mobil täckning längs vägar och järnvägar

Tågföretagen är bransch- och arbetsgivarorganisationen med cirka 100 medlemmar som har närmare 19 000 medarbetare. Bland medlemmarna finns de flesta av Sveriges aktiva tågoperatörer och ett flertal järnvägsinfrastrukturföretag.

Inledning

Tågföretagen välkomnar Post- och telestyrelsens (PTS) slutsatser om behovet av stärkt mobil konnektivitet längs Sveriges transportstråk. Rapporten utgör ett viktigt steg i riktning mot att tydliggöra statens roll i att säkerställa en grundläggande digital infrastruktur för järnvägen.

Sammanfattande synpunkter

Tågföretagen delar PTS bedömning att marknaden, på egen hand, inte kommer att leverera den täckning och kapacitet som krävs längs järnvägen. Vi välkomnar särskilt att:

- sammanhängande mobil infrastruktur längs järnväg pekas ut som ett prioriterat stödområde,
- järnvägen behandlas som ett likvärdigt transportstråk i förhållande till väg, samt
- digital konnektivitet kopplas till samhällsviktig verksamhet, robusthet och konkurrenskraft.

Sammantaget innebär detta en viktig förskjutning: från att uppkoppling betraktats som en kommersiell tilläggstjänst till att ses som en del av samhällets kritiska infrastruktur.

Tydliggörande av statens ansvar

PTS rapport bekräftar att bristande uppkoppling längs järnväg inte kan hänföras till enskilda aktörer på marknaden, utan är ett strukturellt problem. Detta är en central utgångspunkt framåt.

För tågföretagen innebär slutsatsen att:

- konnektivitet längs järnväg bör betraktas som ett samhällsansvar, och
- statliga stödinsatser är nödvändiga i stråk där kommersiella incitament saknas, exempelvis i glesbygd och transportkorridorer.

Likvärdiga villkor mellan transportslag

Vi ser positivt på att järnvägen i rapporten ges en mer likvärdig ställning i relation till väg. Detta stärker legitimiteten för riktade investeringar längs järnvägsnätet.

Det är dock avgörande att denna princip också återspeglas i den praktiska utformningen av framtida stöd, så att järnvägens behov inte trängs undan i konkurrensen om resurser.

Behov av ett bredare systemperspektiv

Tågföretagen vill samtidigt framhålla att PTS analys huvudsakligen fokuserar på utbyggnad av mobil infrastruktur längs banan. Detta är nödvändigt men inte tillräckligt.

För att uppnå faktisk nytta för resenärer och operatörer krävs ett helhetsperspektiv som även omfattar:

- uppkoppling i tunnlar,
- ombordutrustning och wifi-lösningar,
- möjligheter till aggregering mellan olika mobilnät,
- integrering av kompletterande tekniker såsom satellit, samt
- tydliga ansvarsförhållanden mellan Trafikverket, mobiloperatörer och tågoperatörer.

Utan dessa komponenter riskerar investeringar i infrastruktur att inte omsättas i förbättrad upplevd kapacitet.

Från täckning till faktisk kapacitet

Tågföretagen vill särskilt understryka behovet av att flytta fokus:

från geografisk täckning → till upplevd och levererad kapacitet ombord.

Dagens mått, såsom täckningsgrad och signalstyrka, är otillräckliga för att beskriva den funktionalitet som resenärer och samhällsviktiga transporter behöver.

Vi föreslår att staten, i dialog med branschen, utvecklar nationella mål för konnektivitet på järnväg, exempelvis i termer av:

- kapacitet per tåg eller per resenär, samt
- andel av resan där stabil datakommunikation möjliggör arbete och digitala tjänster.

Stödet föreslås gälla alla järnvägar, undantaget de högtrafikerade som redan omfattas av tidigare täckningskrav. Mot bakgrund av detta är det viktigt att det blir sammanhängande täckning (tunnlar/skärningar) även på dessa och att vårt förslag till nationella mål för funktion gäller även för dessa.

Utformning av statligt stöd

För att uppnå önskad effekt bör framtida stöd utformas med följande principer:

1. Teknikneutralitet

Stödet bör omfatta både:

- infrastruktur längs banan (master, radiosystem), och
- lösningar ombord (t.ex. wifi, mobil aggregering, satellit).

Det avgörande bör vara levererad samhällsnytta, inte teknikval.

2. Järnvägsspecifik prioritering

Det finns en risk att stödmedel annars primärt tillfaller vägtrafik eller kommersiellt attraktiva områden.

Tågföretagen anser därför att järnvägens transportkorridorer bör utgöra ett tydligt och eget stödområde.

3. Koppling till robusthet och totalförsvar

Konnektivitet på järnväg bör ses som en del av samhällets beredskap. Detta bör också återspeglas i prioriteringar och finansiering.

Godstrafikens behov

Tågföretagen vill även framhålla godstrafikens behov av god mobil konnektivitet längs järnvägen. För godstransporter är uppkoppling en viktig förutsättning för effektivare planering, högre tillförlitlighet och bättre resursutnyttjande i sammanhängande transportkedjor.

Det stärker järnvägens konkurrenskraft och ger näringslivet bättre förutsättningar för robusta, kostnadseffektiva och förutsägbara transporter, särskilt i långväga och tunga godsflöden.

Samhällsnyttan består i att mer gods kan gå på järnväg, vilket bidrar till minskade externa effekter från tung vägtrafik, bland annat klimatutsläpp, luftföroreningar, slitagepartiklar, buller, olycksrisker, trängsel, vägslitage och hög energianvändning.,

Avslutande bedömning

PTS rapport utgör en viktig plattform för fortsatt utveckling. Den tydliggör att:

- järnvägens digitala infrastruktur är en samhällsfråga,
- statliga insatser är nödvändiga, och
- konnektivitet är central för såväl konkurrenskraft som robusthet.

Samtidigt återstår viktiga vägval. Den avgörande frågan framåt blir om politiken och stödsystemen utformas för att mäta och leverera faktisk funktion för resenärer och godstransporter – inte enbart utbyggd infrastruktur.

Tågföretagen ser fram emot att bidra i det fortsatta arbetet med att utveckla en sammanhållen, effektiv och framtidssäker digital konnektivitet för svensk järnväg.

För Tågföretagen 16 juni 2026,

Lina Lagerroth
Senior Näringspolitisk expert